

Paweł Majdański

Urząd Wojewody Lubelskiego w latach 1944-1950

Streszczenie pracy

Przedmiotem niniejszej rozprawy uczyniono problematykę funkcjonowania Wojewody Lubelskiego w ramach struktur administracji terenowej w latach 1944-1950. Zasadniczym jej celem było przedstawienie podstaw prawnych dla działania wojewody jako organu administracji ogólnej w warunkach powojennych przemian ustrojowych oraz wskazanie na przykładzie województwa lubelskiego szczegółowych form jego aktywności.

Rzeczona dysertacja składa się z wykazu skrótów, wstępu, trzech rozdziałów, zakończenia, wykazu źródeł i literatury oraz jedenastu aneksów. Została ona oparta o materiały archiwalne zgromadzone w Archiwum Państwowym w Lublinie, Archiwum Akt Nowych w Warszawie oraz Archiwum Zakładowym Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. Niniejszą pracę odbierać należy jako próbę stworzenia formalnoprawnych podstaw badawczych pod dalsze pogłębione studia w kierunku ustalenia warunków pracy i dorobku ustrojowego instytucji państwowych na poszczególnych niwach administracji na Lubelszczyźnie w okresie 1944-1950.

Rozdział pierwszy rozprawy poświęcony został miejscu i roli Wojewody Lubelskiego w strukturach administracji terenowej w latach 1944-1950. Przedstawiono w nim ciąg zdarzeń prowadzących do utworzenia PKWN i odbudowy polskiej administracji terenowej. Określono w nim status prawny urzędu wojewody w latach 1944-1950 oraz zaprezentowano jego ustawowe kompetencje. Poruszono tu także problematykę relacji Wojewody Lubelskiego z Wojewódzką Radą Narodową w Lublinie oraz poddano analizie działalność Wydziału Wojewódzkiego, tj. organu wykonawczego WRN w Lublinie, któremu z urzędu przewodniczył Wojewoda Lubelski. Na sam koniec odniesiono się do kwestii afiliacji politycznych kolejnych wojewodów i wicewojewodów lubelskich.

W rozdziale drugim przedstawiono zachodzące na przestrzeni lat przeobrażenia w strukturze organizacyjnej Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego. Wypowiedziano się tu również na temat systemów kancelaryjnych regulujących obieg dokumentów w urzędzie oraz dokonano analizy przepisów normujących stosunek służbowy osób tam zatrudnionych. Odniesiono się tu również do problematyki organizacyjno-technicznych aspektów funkcjonowania urzędu.

Podjęto nadto próbę scharakteryzowania personelu podległego wojewodzie oraz prześledzono zmiany w jego liczebności.

Przedmiotem trzeciego rozdziału uczyniono przedstawienie wybranych zagadnień dotyczących przejawów działalności Wojewody Lubelskiego w roli przedstawiciela Rządu i zwierzchnika administracji ogólnej. Omówiono w nim stosunki zachodzące między Wojewodą a Milicją Obywatelską i organami bezpieczeństwa publicznego. W tej części pracy przeanalizowana została również aktywność Wojewody na polu wyselekcjonowanych obszarów badawczych dotyczących m.in. nacjonalizacji przemysłu, „bitwy o handel” czy przesiedleń ludności ukraińskiej. Osobno opracowana została problematyka relacji Wojewody ze starostami, gdzie szczególny nacisk położono na zbadanie czynności nadzorczych Wojewody nad pracą starostów. Prócz tego ukazano rolę Wojewody w procesie wyboru przewodniczących organów wykonawczych w gminach miejskich. Na sam koniec przedstawiono osoby sprawujące urzędy starostów oraz prezydentów i burmistrzów miast pod kątem ich afiliacji politycznych.

Dysertację wieńczy zakończenie, w którym dokonano podsumowania pracy i wskazano najważniejsze wnioski z niej wynikające. Na potrzeby rozprawy opracowano także jedenaście aneksów. Układ aneksów odpowiada kolejności, w jakiej problematyka, obrazowana w aneksach, była poruszana w pracy.

8 listopada 2021r. Paweł Majdański